

केन्द्रीय विद्यालय संगठनम्, रायपुर संभागः
वार्षिक परीक्षा (2024-25)

कक्षा-षष्ठी

विषयः - संस्कृतम्
अङ्क योजना

पूर्णांकः 60

(खण्डः क-अपठित-अवबोधनम् 10 अङ्काः)

I. एकपदेन उत्तरत -

1x3=3

क - जंबूवृक्षः ख - वानरः ग - मकराय

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत-

2x2=4

क - कश्चिद् मकरः तस्याम् नद्याम् अवसत्। ख - सः वानरः नित्यं जंबूफलानि खादति स्म।

III. भाषिक-कार्यम्-

1x3=3

क - 3 मित्रम् ख - 2 वानरः ग - 3 वानरः

(खण्डः ख - रचनात्मकलेखनम् -15 अङ्काः)

प्रश्न 2. स्व-कुटुम्बस्य परिचयं लिखन्तु -

1X5=5

नोट :- शिक्षकाः स्वविवेकानुसारं छात्रस्य परिचयं ज्ञात्वा अङ्कप्रदानं कुर्वन्तु ।

प्रश्न 3 चित्रे दर्शितस्य नाम लिंगं च लिखन्तु -

½x10=5

1. सिंहः - पुलिङ्गः 2. फलम् - नपुंसकलिङ्ग 3. महिला - स्त्रीलिङ्गः 4. वृक्षः - पुलिङ्गः 5. पुस्तकं नपुंसकलिङ्ग ।

प्रश्न 4. उत्पीठिकायां किम् अस्ति? किं नास्ति? इति चित्रं दृष्ट्वा वाक्यानि लिखन्तु। 1x5=5

1. उत्पीठिकायां सङ्गणकम् अस्ति। 2. उत्पीठिकायां कन्दुकः अस्ति। 3. उत्पीठिकायां लेखनी नास्ति। 4. उत्पीठिकायां वृक्षः नास्ति। 5. उत्पीठिकायां कूपी अस्ति।

खण्डः ग-अनुप्रयुक्त-व्याकरणं-15 अङ्काः

प्रश्न 5 अधोलिखितेभ्यः वाक्येभ्यः अव्ययपदानि चित्वा लिखन्तु - (कोई 4)

1X4=4

1. बहि 2 उपरि 3. अत्र 4. अधः 5. तत्र

प्रश्न 6. निम्नलिखितानि पर्यायपदानि मेलनं कृत्वा लिखत- (कोई 4)

1X4=4

(क) गजः - हस्ती (ख) पदम् - चरणः (ग) चद्रः - शशांक

(घ) सरोवरः - जलाशयः (ङ) प्रजा - जनता

प्रश्न 7. उदाहरणानुगुणं लोटलकार रूपाणि लिखन्तु (कोई 4)

1X4=4

1. क्रीडतु हसतु खादतु
2. गच्छतु पश्यतु

प्रश्न 8 - तालिकायां प्रदत्तानां शब्दानां षष्ठीविभक्तेरूपाणि रिक्तस्थाने लिखन्तु -

½x6=3

पुंलिङ्गम्	स्त्रीलिङ्गम्	नपुंसकलिङ्गम्
------------	---------------	---------------

यथा - देवः	देवस्य	रमा	रमायाः	भवनम्	भवनस्य
द्वारपालः	द्वारपालस्य	दोला	दोलायाः	वनम्	वनस्य
विद्यालयः	विद्यालयस्य	लेखनी	लेखन्याः	गृहम्	गृहस्य

खण्डःघ -पठित-अवबोधनम् –20 अङ्काः

प्रश्न 9- अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत-

I. एकपदेन उत्तरत-

1X2 =2

(क) राधिका (ख) अतिथयः

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत-

1X2 =2

(क) मार्जारी तस्याः चत्वारः शावकाः च सन्ति। (ख) माता, पुत्रौ पुत्र्यौ च मिलित्वा ते तत्र पञ्च सन्ति ।

प्रश्न 10- अधोलिखितं पद्यांशं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत-

I. एकपदेन उत्तरत-

1X2 =2

(क) कार्याणि (ख) मनोरथैः

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत-

1X2 =2

(क) उद्यमेन हि सिध्यन्ति कार्याणि (ख) मृगाः सुप्तस्य सिंहस्य मुखे न प्रविशन्ति ।

प्रश्न 11- नाट्यांशं पठित्वा उत्तराणि लिखत-

I. एकपदेन उत्तरत-

1X2 =2

(क) वस्तूनां (ख) स्वास्थ्याय

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत-

1X2 =2

1) तातः कार्यालयात् विलम्बेन आगमिष्यति 2) धनम् अपि नय

प्रश्न 12- अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तराणि “आम” अथवा “न” इति पदेन लिखन्तु - (केवल 3) 1X3 =3

(क) आम् (ख) न (ग) आम् (घ) न

प्रश्न 13 - कोष्ठकात् समुचितम् संख्यां चित्वा रिक्तस्थानं पूरयन्तु- (केवल 3)

1X3 =3

1. एकम् 2. द्वौ 3. बहवः 4. द्वात्रिंशत्

प्रश्न 14 - कोष्ठकात् समुचितम् क्रियापदं चित्वा उदाहरणानुसारम् अङ्गस्य कार्यं लिखन्तु।

½x4=2

हसति , शृणोति , चलति , आघ्राणं करोति

यथा – नयनं - पश्यति ।

(क) मुखम्- वदति (ख) पादः - चलति

(ग)कर्णः – शृणोति (घ) नासिका – आघ्राणं

करोति